

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
" 1 " 60 "
" 2 " 90 "
ÎN STRĂINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
" 3 "

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. costă o-
dată 10 ml., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.
ADRESA:
"RĂVAȘUL"
CLUJ, KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, în alte
locuri cu 6 fileri.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Chemare.

Departa la soare-răsare
Zic trimbițe mândre de argint;
Răsună prin glas de fanfare:
»Christos a 'nviat din mormint«.
Nor alb de lumină din groapă se 'nalță,
Vezduhul se umple cu duh de viață.

Vin palide chipuri, — s'arată
Din umbră, și ochii li-s stinși;
Incunjură groapa în roată
De multă mirare cuprinși
Dar ochii deschiși se aprind tot mai tare,
Din piepturi pornește o dulce cântare.

Și roata de oameni tot crește,
Vin cete grăbite prin drum;
Văpaie în ochi se ivește,
Furtună e'n glasuri acum:

»Sunt porțile morții pe veci sfărmate,
Mărire cântămu-ți, Christoase 'mpérate;
Din neguri de noapte la sfântă lumină
Trezitele inimi cu drag și se 'nchină.
Un dar ni se pare viața
Plină de farmec, mister:
In pepturi ne crește speranța
Credința ne 'nalță spre cer!«

E marea durerilor noastre
Bătute de negre furtuni;
Se 'ntunecă zările-albastre
Slăvite de-ai noștri străbuni, —
Și 'n loc de lumină curată de soare
Ne farmecă puncte abia lucitoare.

Uitându-ne vecinica țință
— De suflet cu viață de veci —
Cumplite dureri ne frământă
Pe a noastre greșite poteci
Gândirea greoaie, simțirea deșartă,
Ear inima'n pieptu-ne: moartă.

Doar trimbiți de aramă răsună,
Profeți mincinoși ne tot vin:
Vestindu-ne o soarte mai bună
In suflet ne varsă venin,

Căci n'au de lumină în suflet schintee:
Ei morți sunt și nu pot viață se dee!

Veniți la »Isvor de viață«;
Veniți la lumina de veci,
Toți rătăciții prin ceață
Pe multe greșite poteci
Prin grele furtune Christos ve conduce
Supt steagul isbândeii: supt sfânta lui cruce!

Veniți se cântăm cu inimi curate:
»Sunt porțile morții pe veci sfărmate
Mărire-ți aducem Christoase 'mpérate!
Din neguri de noapte la sfântă lumină
Trezitele inimi cu drag și se 'nchină.
Un dar ni se pare viața,
Plină de farmec, mister:
In inimi ne crește speranța
Credința ne 'nalță spre cer!«

Alfius.

Christos a înviat!

Când am pornit aceasta foaie era tocmai ziua de *Bunavestire*. Ne-am ales anume aceasta sfântă zi, făgăduitoare de mântuire, ca în semnul nădejzii și a dorului după mântuire se începem lucrarea noastră.

S'a împlinit de atunci un an de zile. Și la împlinirea acestui an, cu mulțămire în suflet față cu D-zeu, cu nădejde vie și cu mare încredere în viitor, zicem din inimă tuturor cetitorilor noștri: *Christos a înviat!*

Aceasta este temelia noastră sufletească: învierea lui Christos. Aceasta este chezașia credinței noastre și aceasta este ținta străduințelor noastre: ca se înviem și noi; se învie și în noi, în întreg poporul nostru, dragostea către D-zeu, dragostea către biserică și neam.

Nu slugim deșertăciunii, nu tămiiem slăbiciunilor, nu jertfim nimic intereselor trecătoare. Ci toate ale noastre voințe, străduințe și jertfe, sufletului și învierii lui voim să le închinăm. Spiritul adevărului, care a învins moartea vrem să străbată în sufletul poporului nostru iubit și să-i învingă amurțirea ce l'a cuprins. Spiritul acela de viață dă-tător al Domnului nostru Isus Christos, care din mormânt a străbătut la viața vecinică, vrem să învioreze viața neamului nostru ca să se ridice tot natul românesc, din groapa slăbiciunilor, păcatelor, fărădelegilor și relelor ce rod la rădăcina vieții noastre naționale.

Să înviem sufletește întru Isus Christos, să ne înnoim întru El, și viață se avem, mai bogată și mai vie, aceasta o dorim, aceasta o cerem, pentru aceasta vom se muncim cu gândul și cu cuvântul, cu graiul și cu condeiul.

Să ne scuturăm de cătușile ce ni-leau pus păcatele noastre: lenea, beția, fala, nelegiuirea și toate ortacele lor păcătoase.

Să alungăm de la noi întunerecul, nepăsarea, necredința și toate ficele întunecoase ale lor.

Să ne cunoaștem bine menirea de oameni și menirea de Români, ce Dzeu sfântul ne-a dat'o s'o plinim în viața noastră.

Să lucrăm, trezi, cumiți, răbdători, cu credința isbândeii și cu stăruința neobosită a nădejzii, pentru înălțarea noastră sufletească și pentru întărirea noastră ca avere și putere pe pământ.

Și lucrând să nu ne abatem dela căile statorite de Dzeu și de a părinților noștri sfântă lege; se nu rătăcim dela obiceiurile bune și cinstite, nici dela portul și zanaful străbun românesc.

FOIȚA RĂVAȘULUI

Apostolul.

— de G. K. —

Corneliu, bravul căpitan al oștilor Italice, aștepta nerăbdător, în cortelul său din Cesarea, pe vestitul Apostol Petru, care avea să sosească din Joppe.

De mult ardea el de dorul, să vadă pe acest bărbat vestit, care știa vorbi așa de frumos și cu atita adevăr, în cât câte-o vorbire de a lui cucerea mii și mii pentru învățătura cea nouă. De mult doria să cunoască și el învățătura, care cu putere așa de fermecătoare atrăgea la sine mințile gânditoare, învățătura, care cu grabire neimpedecată străbătea înainte și se revărșea din de împărăție în împărăție, ca unda Nilului. Ce fel *învățatură* și poate fi aceea, pentru care *învățătorul* ei, de bună voie, s'a supus la cea mai rușinoasă moarte....

Și dacă e adevărat, ce se spune de acel învățător minunat!?

Pentru-că de s'au întâmplat toate așa pe cum se vorbește în tot locul, apoi acel Isus Christos n'a putut să fie curat numai om. Atunci aceste puteri minunate, aceste idei cuceritoare nu pot fi de cât cuvintele unei ființe mai pe sus de firea noastră.

Și chiar asta doria sutașul să știe, dacă cu adevărat acestea sunt așa? De aceea voia să cu-

noască cât mai îngrabă învățăturile creștinilor. De aceea dorea să-l audă chiar pe Petru, cel mai mare Apostol, care nu poate fi învins, a cărui fiește-care cuvânt e un adevăr nou și iarăși nou.

Trebue să sosească azi... încă în ceasul acesta. Și Corneliu se neliniștea în așternutul său comod. Abia aștepta clipa, în care va putea vedea pe urmașul marelui martir față la față....

Dar iacă, perdeaua de purpură a intrării se desface și sclavul îi vestește, că a sosit... Sutașul se scoală și-și tocmește cu iuțala îmbrăcămintea... așa dară e aci....

Cele două aripi ale perdelei de nou se mișcă. se desfac și prin deschizătura ei se ivește un bărbat brunet (negricios) de statură mică, sămănând mai mult a cerșitor.

Sutașul nici nu putu vorbi de mirare.... Asta să fie dară mintosul Apostol, de care se miră lumea?

Îmbrăcămintea lui se alcătuia din o aripă de togă sură, sdrențoasă, întinată. În picioare purta sandale roase, fără nici un preț. Capul i-l acoperia numai părul negru, borzoiat... dar obrazul... obrazul era de tot interesant. Pielea arsă de soare, era în culoarea brună a oleului, oasele feței scoase, fruntea lată... în ochi îi strălucia o flacără așa de puternică, cât îți era cu neputință a scăpa dinaintea arzătoarei ei călduri. Aceea flacără pătrundea în suflet, în inimă și creri....

— Pace Ție și binecuvântat să fie numele Domnului Isus!

Așa-l salută Petru pe Corneliu, care mulțămind oaspelui său, numai decât îl pofți să

șadă pe divanul, încărcat cu perini moi și cu covoare.

Petru însă făcu din cap, că nu-i trebuiesc și șeză jos pe pământ.

— Trebuie să mă mir, începă a grăi sutașul, pentru-că te-ai învrednicit a mă căuta pe mine nevrednicul... Nu pot pricepe, cum tu — creștin fiind te cobori în casa unui păgân desprețuit și stai de vorbă cu cel ce nu-i dintre frații tăi.

— Înaintea Domnului meu nu sunt nevrednici, nu sunt desprețuiți și toți suntem frați... și așa mărturisesc și eu! răspuse Apostolul c'o liniște măreață.

— Cum, strigă Corneliu, eu să fiu pe o treaptă cu sclavii mei?

— Întru Christos nu este domn și sclav. În El toți suntem pe o formă, dacă trăiește în inimile noastre — iubirea. Asta e temelul și sufletul a toate. Dragostea nu iartă, ca să vătămăm pe deaproapele nostru, ori să-l desprețuim, pentru-că dragostea nu cunoaște greșeală, nici răutate, nimica. Iubind nu vedem deosebire între om și om. Pentru-că palmașii, ori muncitorii cu mintea lucră din suflet, care și după puteri pentru binele obștesc și nu se uită, că este între ei mai tare și mai slab, mai mic și mai mare. În dragoste nu-i bogat, nici sărac, de-oare-ce singuratici nu string avere spre nimicirea celorlalți, ci și ce au împărtășesc cu cei neputincioși. Și în dragoste fiecare lucră, căci nu pot fi leneși și blăstămați. În dragoste — bagă bine de samă, sutașule — nu sunt soldați, pentru-că oamenii nu-și fac unul altuia stricăciune...

Să nu ne lăsăm clătiți de ori ce vînt de învățătură, ca trestia din baltă, nici să nu alergăm copilărește după ori ce vorbă nebună a unor proroci noi și mincinoși, ce vin ca aduși de vînt pritre noi, pe la satele noastre. Ci întărindu-ne în drepturile noastre, luptând cu bărbăție pentru așezarea comorilor sfinte din străbuni primite, să stăm neclintiți pe lângă ale bisericii și neamului nostru învățători, și să ne înșirăm cu drag și însuflețire pe lângă a Domnului nostru sfântă cruce și pe lângă a poporului nostru steag cinstit.

Eată ce dorim, eată ce cerem și voim. Eată la ce chiemăm pe toți frații noștri, împreună lucrători ori buni ascultători.

Spre de acestea țintind un an de zile am lucrat și am ostenit, jefind și cuvîntînd, și nu fără isbîndă ne găsim, Ci cu însuflețire zicem — *Christos a înviat!*

Spre de acestea urmînd și în viitor a lucra, cu drag și cu zor ne pornim, nădejde avînd la Cel ce nu numai amurțirea, ci înșasi moartea a învins'o cu sfântă învierea sa.

Cu atît mai vîrtos, că acum după un an de zile, nu mai suntem singuri, nici necunoscuți; ci cete tinere, cu foc în suflet alături se pornesc de noi, și cu graiu și mai viu, și cu puteri și mai mari grăiesc minunile lui Dzeu pe pămînt, învierile ce se sevîrșesc în suflete, în neamuri.

A amurțirii ceată începe a se rumpe, a întunerecului besnă începe a se sparge, și licuriri mîngăitoare pe ceriul nostru nostru se ivesc. Acuși vor trece cele trei grele zile de amurțire, și deșteptându-ne cu mic cu mare vom ajunge și noi la mîndra înviere, și vom putea zice și noi biruitori: *Cristos a înviat, și noi am înviat!*

Crestături.

— **Misiunile populare** începute în protopopiatul Clujului, după un timp destul de scurt, și-au resbătut calea, ca ori ce idee bună, până la inima tuturor celor ce se gîndesc la mijloace de îndreptare a stărilor grele, prin care trecem. De ocamdată misiunile acestea s'au încheiat — cu închierea postului mare și în protopopiatul Clujului. Pentru că dă lucrul câmpului, și oamenii încep iarăși a se preocupa mai mult cu cele lumești, cu câștigarea pâinei de toate zilele. Dar avem nădejde tare, că idea primită de mulți, din multe părți, la inimă, — va încolți la timp potrivit în deosebite părți ale țării și când se vor

Corneliu îi tăia vorba :

— Frumoase lucruri sunt astea toate, foarte frumoase, dar cine-mi dovedește, că aceste sunt idei la locul lor, cine-mi dovedește, că trebuie să le primesc și trăind așa, ca voi, voi fi fericit?

Sutașul asculta fie-care cuvînt cu mare băgare de samă.

— Lucrurile, cari mi-le spui sunt noue înaintea mea, vestitul Apostol... Mîntea mea slabă nu-i în stare a le pricepe numai decât... Trebuie să mă resgîndesc... Inșe vorbește numai și fă-mi cunoscut învățăturile și pe învățătorul vostru.

Fața lui Petru se roși, el se ridică de la pămînt și cum vorbea vocea i-se făcea tot și mai tare și mai detunătoare.

— Pe învățătorul, — pe învățătorul nostru numai acela îl poate pricepe cu adevărat, numai acela îl poate cunoaște pe deplin, care poate încăpă aprôpe de el, așa ca noi, învățăceii Lui. Dacă înțelegi partea de căpetenie a cuvintelor lui, și tu îl poți cunoaște pe El. Iar dacă vorbele Lui nu te conving și ideile Lui nu te mișcă, apoi de ce l'ai și cunoaște? El a zis, să ne iubim unul pe altul, pentru-că din asta se cunoaște tot binele. Pe tine nime nu te-a vătămât nu vătămă nici tu pe nime. Nu te lupta pentru bogății pămîntești, pentru comori și măriri, căci toate acestea sunt fără de folos înaintea Domnului. De iai în mîna ta pâne, adu-ți aminte de cel de la care o ai și te gîndește la cel ce zace, afară dinaintea ușii tale, flămînd, setos, și gol.

(Va urma.)

începe de nou — în jurul Clujului — se vor începe și în alte părți ale metropoliei. Vedem cu bucurie, că în unele sinoade protopopești — cum a fost în cel al *Giurgului* — s'a hotărît de a dreptul ținerea misiunilor. Ba și în diecesa *Orăzii-mari*, a fost salutată și îmbrășoată idea misiunilor cu mare drag, cum se poate vedea din scrisoarea *»Din Sătmăre«* ce publicăm la alt loc al numărului de față. În diecesa *Gherlei* idea misiunilor se va pune în pracsă în postul Sîn-Petrului, anumit în *Borșa* (cottul Cluj). Harnicul preot Bochiș a făcut deja pași ca să se țină. Cât despre diecesa *Lugojului* — ce să zicem? — însuși bunul episcop *Dr. Vasile Hossu* are idea la inima sa și va pune la cale realizarea ei... Astfel în toate părțile calea misiunilor e în pregătire și dacă *sinodul archidieceșan* din Blaj, — înaintea căruia se va aduce propunere concretă — va trata chestiunea cum merită, despre ce nu ne îndoim, regenerarea morală a poporului nostru cu ajutorul acestor puternice lucrări, va lua un avînt foarte îmbucurător

— **Din diecesa Orăzii-mari** ne vin știri foarte interesante. Noul Episcop, cu spiritul său viu și cu vederile sale largi, înalte și noauē, pare a fi electrisat viața bisericească. Activitatea sa multilaterală, în cele sufletești, ca și în cele materiale, chiamă la lucru și la zel întreg clerul. După acțiunea socială, desfășurată în popor, pentru ușurarea sorții lui și pentru zădărnicierea, în parte, a ațîțirilor socialiste, vrednicul Arhiepiscop a deschis și clerului un nou teren de activitate și mișcare, prin ce începe a se înviora toată fața diecesei. P. Sfinția Sa a introdus adecă sinoadele sau conferențele protopopești, cum sunt de mult introduse în archidieceșă. În conferențele acestea clerul, sub conducerea protopopului se sfătuește asupra lipselor arzătoare, asupra mijloacelor de îndreptare, apoi se instruează unul prin altul și edificându-se edifică și poporul credincios. Conferențele protopopești au și început a se ținea, și preoții încep a vorbi și a se sfătui în toate părțile de cauzele biseresiești. S'a tipărit și un apel din partea unui preot (profesor George Papp din Arad) în care se aruncă în publicitate ideile, ce se cred potrivite în consfăturirile preoțești. Nu ne ocupăm în merit cu acest al »2-lea« apel — ce ni-s'a trimis și noauē, — pentru că nu vrem să ne amestecăm în treburi proprii diecesane — dar îl amintim ca un semn al stărilor. Constatăm cu bucurie, după informațiunile ce avem, că cele dintău conferențe, ținute până acum s'au dovedit bune și e semn, că vor deveni din ce în ce tot mai bune mijloace de înaintare. Astfel afară de conferența amintită într'alt loc, s'a ținut conferență în districtul Vadului (la *Vad*) și în districtul central al Orăzii, în *Cehei*. În cest din urmă sinod s'a desbătut asupra îmbunătățirii pensiunii vîduvelor și orfanilor de preot, s'a cetit o disertație interesantă, actuală, și s'au sfătuit multe lucruri bune. La sfîrșit preoții toți au fost întruniți la masa ospitală a preotului din Cehei, George Sfirlea, în decursul căreia s'au cimentat multe dorințe frumoase.

RĂVAȘUL CLUJULUI

Grigorie Körösi Crișan.

— 1000 Coroane bisericii noue din Cluj. —

Săptămîna cea mare a fost adevărata săptămîna și mare pentru fondul bisericii din Cluj. În aceste zile de gînduri senine nu numai că mulți și-au adus aminte de gîndul cel mai mareț al Clujenilor, de a'și zidi o nouă biserică, mare și frumoasă, ci s'au aflat suflete mari cari au întărit fondul noii biserici cu sume însemnate.

Amintim aci cu bucurie darul de 200 cor. al distinsului concetățean maghiar de religiunea rom. cat. d. *Ferency Dezső*, care ca vecin al bisericii și casei noastre parohiale din strada *Jókai*, dintr'un prilej norocos pentru D-sa și-a adus aminte de biserica noastră, cea nouă, ce are a se zidi; — și-a adus aminte tocmai acum, când și D-sa se apucă de un edificiu, voind a ridica o casă mare cu etaj, tocmai lângă biserica noastră cea veche, în partea de cătră strada *Kis-mester* u.

Mulțumim și pe aceasta cale bunului nostru vecin, d. *Ferency Dezső*.

Nu avem însă destule cuvinte de a mulțami bunului nostru credincios, membru al curatoratului nostru bisericesc, d. *Grigorie Körösi Crișan*, care depunînd, în Joia mare, la 7 April 940 coroane, și-a plinit tocmai la o mie de coroane suma ce a dat până acum pe seama bisericii celei noue.

Insemnăm cu drag numele D-sale după al Preasfințitului nostru Metropolit, *Dr. Victor Mihaly de Apșa*, cari singuri au dat până acum o suma de 1000 coroane. (Fericitul *Lazar Baldi* a fost dat 2000 coroane).

Fie ca pilda frumoasă dată de harnicul nostru frunțas credincios, și de soția sa vrednică, să afe urmași, și astfel să ne ajute D-zeu a ridica cât mai curînd mîndrul locaș al *Sionului românesc* spre mărirea lui D-zeu și spre mîndria și mîngăerea celor ce și-au dat partea lor la ridicarea lui.

Fapta d-lui Körösi, cu care a înveselit inimile tuturor Românilor din Cluj, tocmai de sfîn-

tele sîrbători vorbește de la sine, mai frumos ca ori ce cuvînt bine sunător.

— **Regimentul 51, FLZM.** de Probst, ne-a părăsit, Joi seara la orele 7 pentru a-și ocupa noul post de onoare în capitala împărătească, Viena. Adînc impresionat am privit defilarea din urmă a acestui splendid regiment, a cărui istorie strălucește de glorie pentru patrie și Tron. Ei au plecat acompaniați de caldele urări ale poporațiunii *românești* din toate satele, din care se recrutează, bravii copii ai părților muntoase Clujene și ai Selagiului. Acestea sentimente ale poporațiunii înse pare a nu fi fost împărțite de cercurile șoviniste ale sediului regimentului, clujului. Ne cum să se fi făcut adecă actele ospitaliere obicnuite la despărțirea altor regimente de casă, li-s'a adresat prin presa de bulevard din loc, ne mai pomenite diatribe. Nu numai, ci s'a exprimat bucurie pentru plecarea acelor, cari aproape trei decenii de arîndul au fost aici păzitorii ordinii și liniștii, în frunte cu un corp de oficeri, de o strictă corectitate cavalierească și de o potrivă just și echitabil pentru toți cei ce serveau sub steagul bicentenar al regimentului, fără deosebire de naționalitate. Sentimentele generoase ale corpului oficeresc și îndeplinirea fără șovăire a datoriei din partea lealului popor de sub steaguri, care în sute de lupte pe toate câmpiile de bătaie ale Europei și-a versat sîngele, imortalisînd numele celui regiment, căruia însuși Napoleon cel mare i-a dat pentru bravura sa fără seamăn numele de *legiune infernală*; — tocmai aceste sentimente au provocat se vede aversiune și împoșcările elevilor din localitate ai lui Bartha Miklós căruia oare cînd doi oficeri din acest regiment îi dădușeră o lecție, pe care nu o va uita... Numai astfel se poate explica, că în ziarul *Ujság* de Joi se face imputare regimentului, pentru că și-a făcut datoria și se glorifică afirmativul dar nedreptul fapt, de nesupunere al unui alt regiment. Tot astfel se explica și tonul brusc al altor jurnale din Cluj, prin care-și exprimă bucuria asupra plecării regim. »valah« și asupra sosirii regimentului 62, căruia i-se înșinuă de a fi unguresc și dela care speră tot felul de fraternisări, deși cel puțin jumătate din reg. sunt Români, recrutați de pe Cîmpie. Ori cum noi ne despărțim cu jale de regimentul care a plecat, și care rămîne reg. de casă al Clujului și-i dorim, ca și în jurul Burgului din Viena acei ce cîndva purtau numele Splenig Carol Ferdinand, ear în urmă Probst să-și mențină străvechia sa tradiție de glorie. Ear cât pentru regiment sentimentele cu cari s'a despărțit de Cluj, le-a exprimat pregnant cavalerescul său colonel, *I. Perathoner*, care la cuvintele de adio ale primarului din Cluj, i-a răspuns mulțamind pentru sentimentele exprimate și asigurându-l că »regimentul dorește Clujenilor, tot ce Clujenii i-au dorit lui«.

Cu 1 Aprilie începe nou abonament

la

„Răvașul“ ^{Pe 1/4 de an costă 90 fil.}
 „ 1/2 „ „ „ 1'60 „
 „ 3/4 „ „ „ 2'50 „

Cetitori, lățiți „Răvașul“ cîștigîndu-l fiecare

câte un nou abonat.

Restanțierii se binevoiască a-și achita datoria!

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI.

— **Din Sătmărie.** Sublime și mărețe simțeminte au umplut inimile noastre aflîndune adunați preoții districtului Mădăraș în parochia Ruși la 31 Martie, în cea dintău conferență protopopească. Mulțamită Ilustrității Sale Episcopului nostru Dr. Demetriu Radu, am ajuns împlinirea dorinței noastre a tuturor. S'a făcut începutul cel bun. Și de acum înainte cu pași repezi vom înainta și noi. Avem multe de făcut, dar toate greutățile le vom învinge, punînd umăr la umăr, sfătuiindu-ne și îmbărbătându-ne unii pe alții cu iubire frățească. Poporul în mijlocul căruia se vor ținea conferințele, încă va avea mult folos spiritual, mai vîrtos, dacă se va întrupa și idea primită cu însuflețire, ca deodată cu conferințele în parochia numită să se țină totodată și misiuni populare. Antăia noastră conferință s'a ținut conform ordinațiunii Preasfințitului nostru Episcop; după-ce ne-am mărturisit și cuminecat cu toți și mai mulți poporeni, preotul din Ruși Dl George Murășan a ținut o prea frumoasă predică.

Primul punct al sfaturilor noastre a fost să exprimăm omagiile noastre fiești, cătră capul diecesei noastre Preasfințitul nostru Domn Dr. Demetriu Radu, Episcopul nostru prea iubit, care ne-a dat prilej a conveni, prin introducerea conferințelor protopopesci. După care alegîndu-se pentru cea mai apropiată conferință spirituală și predicator, au urmat mai multe debateri din sfera pastorală și urmat la ridicarea vieții religioase și morale a poporului. Poporul nostru Sătmărean și evlavios, ține tare la credința strămoșească și la neam, ni-e datorință sfîntă a-l conduce pe căile cele bune și a-l păzi și feri de profeți mincinoși.

Așa a decurs prima noastră conferință între auspiciile cele mai frumoase, așteptînd cu dor timpul, se putem conveni de nou, în parochia

mare și frumoasă Mădăraș, unde pe lângă începerea misiunilor populare, vom continua lucrarea măreață și deja începută cu puteri rennoite. Dumnezeu ne ajute!

Coriolan TERNOVAN.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Poate că puțini vor ști dintre cetitorii noștri, cum se colectează și cum se contează sumele colectate pentru noua biserică din Cluj.

Și până vom pute face istoria acestei colecte pornite acum de mult, vom se arătam că toate sumele date pentru noua biserică se contează într-o mare carte cu *cvitanțe* și *contra-cvitanțe* tipărite și numerisate. Astfel fie-care din cei ce dau ceva bisericii poate căpăta *cvitanță* despre suma dată și în același timp poate și el însemna suma ce a dat. Pentru viitor vom publica astfel contribuțiile făcute, că vom pune și numărul *cvitanței* și *contra-cvitanței*, sub care s'a introdus suma dăruită, ca astfel ori cine ar da ceva se poată controla singur și dacă din orice pricină n'ar vedea publicată suma ce a dăruit, se poată la vreme cerceta. Eată acum darurile săptămânei din urmă, despre cari mai vorbim și la alt loc al foii noastre:

Nr. 120. *Ferency Dezső*, proprietar rom. cat. Cluj, 200 coroane.

Nr. 121. *Gavrilă Spur*, Cluj, 10 cor.

Nr. 122. *Vasile Iepure*, din Cluj, 1 cor.

Nr. 123. *Iosif Ciglenean*, din Cluj, 1 cor.

Nr. 124. *Gavrilă Candrean*, Cluj, 1 cor.

Nr. 125. *Gafta Fekete*, Cluj, 1 cor.

Nr. 126. *Maria Bărâny n. Balázs*, Cluj, 1 cor.

Nr. 127. *Ana Oltean*, servitoare Cluj, 8 cor.

Nr. 128. *Simion Goncan*, Cluj, 10 coroane.

Nr. 129. *Grigoriu Körösi Crișan*, proprietar și curator, Cluj 940 coroane.

130. *Ioan Mihu*, măestru, Cluj; 11 coroane.

Suma totală a săptămânei: 1184 cor.

D-zeu să le răsplătească tuturor!

— **De paști** sfintele slujbe la biserică parochială gr. cat. din Cluj se vor face după următorul program:

Duminecă 10 Aprilie n. la 3 oare dimineața învierea.

La 9 oare s. liturgie, în decursul căreia s. evangelle se va citi în mai multe limbi. După evangeliile predică.

La 4 oare după amiază vecernie cu evangeliile în mai multe limbi și predică.

Luni, a doua zi de Paști, la 9 oare utrenie. La 10 oare s. liturgie și predică.

După amiază la 4 oare vecernie.

— **P. S. Sa Episcopul Orăzii-mari Dr. Demetriu Radu**, va face a doua zi de Paști viziuni canonică în parohia Ceheiu. Acesta este începutul viziunilor pe care zelul Episcop le va face pe rând în toate părțile diecesei. În Ceheiu, care e comună mare, aproape de Oradea, Sfântia Sa va eși cu suită numeroasă, va celebra sfânta liturgie și va predica poporului.

— **D. Dr. Felician Bran**, archidiaconul părinților sătmărene, cu rezidența în Carei, a fost trecut la pensie, în urma unui morb greu de care suferă.

— **D. Vasile E. Moldovan**, fost osândit pentru un articol din veritabila »Tribuna«, la 4 luni temniță de stat, a început a-și face temnița aici în Cluj. Se știe că D. Moldovan a fost deținut pe neașteptate în Turda, când venise la asențare. Cât mai curând se va pertracta un nou proces de agitație contra d-lui V. E. Moldovan pentru un articol din »Foaia Pop.« despre »Originea noastră«

— **Din Feneșul-săsesc** ni se anunță că Dumitru Selegean, venind în 5 l. c. din pădure cu un car de lemne la o strimtoare de cale, voinde să iese înainte carului, a fost prins și ținut de car așa cât i-a sfărmat un umăr și brațul foarte rău. Nenorocitul a fost adus în spital la Cluj.

— **Prelegerile** la universitatea din Cluj, după vacanțele de Paști, se vor începe la 12 April n.

— **Ce face vinarsul.** Marți seara în 5 April n. Pinte Vasiliță, ziler din Chintău, intră ca de obicei într-o boltă de vinarsărie din Cluj, și-și cumpără o glăjuță. Se așază la o parte și înghițit una. În clipita aceea căzută pământ spre uimirea nenorociților ortaci, cari tot în vinarsărie își căutau, ca și el întărirea și mângăerea. Bietul om muri fără să se fi spovedit în săptămâna cea mare.

— **Regimentul 51**, care de 30 de ani ține garnisoana în Cluj, este mutat la Viena. Joi seara, în 7 April întreg regimentul a plecat cu tren separat spre orașul împăratului, remanând în Cluj numai batalionul al patrălea. Regimentul 51 stă mai tot din Români, de prin Sălaj, cari cu mare mândrie

au plecat pe cale așa îndepărtată de țara lor. În locul lor vine regimentul 62 din Murăș-Vasarheiu.

— **O episcopie gr. cat.** e vorba să se înființeze în America. Asta o cer Rutenii din America, cari ar fi în număr de 100.000 suflete. Așa spun foile ungurești, cari ar dori ca episcopia să fie de caracter maghiar.

— **Învitare** la adunarea despărțământului »Ardusat-Someș« a Reuniunii învățătorilor gr. cath. români din A.-Diaconatul Sătmăruului (Diecesa Orăzii-mari) ce se va ține la 12 Aprilie st. n. a. c. în Culciu. — Program: 1. La 8 ore a. m. S. Liturgie împreună cu păstas pentru membrii repausați a reuniunii; severșită de M. O. D. Ioan Ternovan, paroch. 2. La 10 oare prelegere practică cu pruncii școlari despre »scriptologie« de învățătorul local Georgiu Pelle. 3. Premiarea alor 10 școlari cu cărțile de rugăciuni. 4. La oarele 11 deschiderea adunării. 5. Cetirea și autentificarea protocolului adunării anterioare. 6. Alegerea comisiei verificatoare. 7. Critica verbală a propunerii practice. 8. Constatarea absențelor. 9. Censurarea scuzelor pentru absențele dela adunarea din Tamaia. 10. Raportul prezidiului. 11. Raportul cassariului. 12. Raportul bibliotecariului. 13. Incasarea taxelor pentru cassa centrală și pentru fondul de premiare. 14. Cetirea disertațiilor despre »electricitate«. Cea mai bună lucrare se va premia cu 10 coroane. 15. »Toader bețivul« poezie de I. P. Reteganul, declamată prin D. Pavel Lupan. 16. Alegerea disertanților pentru adunarea viitoare. 17. Defigerea locului adunării proxime. 18. Eventuale propuneri. 19. Inchiderea adunării. Săsari, la 7 Martie 1904. *Alexiu Pop*, paroch-președinte. *Andrei Soranu*, notar.

— **Sinoadele bisericii gr. or. române.** Pe Dumineca Tomii (4/17 Aprilie) e convocat sinodul ordinar anual al archidiecesei gr. or. la Sibiu precum și sinoadele ordinare anuale ale dieceselor la Arad și Caransebes.

Alianța învățătorilor români gr. cat.

Eată Programa adunării constituante a »Alianței reuniunilor învățătoresci gr. cat. române din țară,« care se va ține în Cluj la Dumineca Tomei, 17 April n. 1904.

1. Sămbătă sara, la 16 Aprilie 1904, cină comună adevă »sara de cunoștință« în »Pilseni sörcarnok« — piața cea mare.

2. În 17 Aprilie dimineața, participarea în corpore la sfânta liturgie în biserică parochială din Cluj, (Jókai u. 6.)

3. La 11 ore după s. liturgie întrunire în sala »Casinei române«, localul adunării.

4. Vicepreședintele reuniunii învățătorilor români Sălăgeni, salută pe delegații adunați în numele reuniunii convocatoare.

5. Gavril Trif profesor preparandial în pensiune desfășură necesitatea înființării proiectatei alianțe.

6. Se constituie biroul pentru consultare alegându-se un președinte și doi notari ad-hoc.

7. Se ia la desbatere înființarea »Alianței Reuniunilor învățătorilor gr. cat. din țară.«

8. Enunțându-se înființarea »alianței« se va ceti și lua la desbatere proiectul de statute deja primit de comitetul central al »Reuniunii Inv. rom. Sălăgeni« și se va stători definitiv primirea statutelor.

9. Se va enunța constituirea alianței pe baza statutelor desbătute și primite; se va alege un birou provisoriu, care are să funcționeze până la întărirea statutelor și mai ales, respectivul birou va avea să facă cele necesare pentru întărirea statutelor și lățirea ideii alianței.

10. Închiderea ședinței prin președintele ad hoc.

11. Prânz comun în »Pilseni Sörcarnok.«

— **La Măcișul-Unguresc** s'a clădit în biserică gr.-cat. un cor foarte frumos; La îndemnul învățătorului Filip Părvu, fiind spre mare ajutor și harnicii coriști tereni; eu contribuit la facerea corului în bani gata următorii locuitori din loc:

— Filip Părvu 2 coroane, Iuonaș Oltean 2 cor., Teodor Codrea 2 cor., Nicolae Ioan 2 cor., Mitru Tarcea 2 cor., Lica Petruț 1 cor., Ioan Șutea 1 cor., Simion Baciu 1 cor., Ioan Ciptigan a Ravechi 1 cor., Vasile Cuiș 1 cor., Ioan 1 cor., Nicolae Baciu 1 cor., Ioan Haș 1 cor., Nicolae Haș 1 cor., Mitru Cuiș 1 cor., Simion 1 cor., Véd. I. Lup. Ciptigan 1 cor., Mitru Chiorean a Domi 1 cor., Danea Ioan 1 cor., Ioan Toderăș 1 cor., Ioan Oidehăzan 80 fil., Simion Cuiș 1 cor., Ioan 80 fil., Vasile Cuiș a Dani 60 fil., Ioan Ciptigan I. Chifor 60 fil., Vasile Ciptigan pustu 60 fil., Panfil Lenghel 60 fil., Vasilica Boșca 50 fil., Irina Cuiș a Mitru 40 fil., Toagher Cuiș a Dani 40 fil., Onisie Cuiș 40 fil., Ilie Ciptigan 40 fil., Crișca Ioan 40 fil., Ioan Chiș 40 fil., Rozalia Bălinth 42 fil., Nicolae Ciptigan 40 fil., Ioan Cordeș 40 fil., Izidor Cuiș 40 fil., Samoilă Păcurariu 40 fil., Săilă Lenghel 40 fil., Petru Ciptigan 40 fil., Vasilica Cuiș a Ili 30 fil., Danea Ciptigan 20 fil., Ioan Cuiș I. Vasilica Ili 20, fil. Vasilica Ciptigan a Dani 20 fil. și Iov Tarcea 20 fil. Iar lemn au donat următorii locuitori din Chintău:

— Domnul Nicolae Giurgiu paroch 6 lemne în preț de 15 cor., Teodor Codrea 4 lemne în preț de 4 cor., Ioan Bangor 1 lemn în preț de 3 cor., Andrei Mureșan 1 lemn în preț de 2 cor., Magyarosi Bandi András și

soții 1 lemn în preț de 2 cor., Toagher Jașcău 1 lemn în preț de 2 cor., Ioan și Gligor Vereș 1 lemn în preț de 2 cor., Vasilica Suciu 1 lemn în preț de 2 cor., Ioan Ferencz a Negruți 1 lemn în preț de 2 cor. și Kudor István 1 lemn în preț de 2 cor.

Dintre harnicii coriști-țereni au contribuit cu ajutor pe lucru și cu intertenție la măiestrii următorii:

Iuonaș Ciptigan a Dani în preț de 2 cor., Danea Ioan în preț de 2 cor., Săila Ciptigan a Dani în preț de 2 cor., Vasile Cuiș I. Vasile I. Ioan în preț de 2 cor., Iosif Lenghel în preț de 2 cor., Simion Chiorean în preț de 2 cor., Andrei Haș în preț de 2 cor., Mitru Ciptigan în preț de 2 cor. și Vasilica Șutea în preț de 2 cor.

Deci în bani gata s'au primit donațiune de 36 cor. și 22 fil., lemne s'au căpătat în preț de 36 cor. iar ajutoriu de lucru și intertenție la măiestrii s'au primit în preț de 18 cor., toată donațiunea ce s'a primit face suma de 90 corone și 22 fil.

Tuturor, acestora marimonioși donatori și pe aceasta cale li-se aduce cea mai mare mulțumită; dorindule, ca bunul și înduratul Dumnezeu să țină întru mulți ani buni și fericiți, ca să mai poată face cât de multe fapte bune și vrednice de laudă ca acestea.

Măcișul-Unguresc la 4 Aprilie 1904.

Filip Părvu
învățător.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **»Studii din Biografia«** de Dr. Ioan Rațiu. Sub acest titlu a apărut în rodnică tipografie dela Blaj un nou volum de cuprins literar, datorit harnicului prof. gimn. Dr. I. Rațiu. Volumul, cuprinzând studii asupra lui Sincai, Cipariu, Bolintinean, Școalele din Blaj, etc. etc. se estinde pe 207 pag. și costă 2 cor. În curind apare un nou volum, al aceluiași autor, asupra lui *Papiu Ilarian*.

— **»Cartea durerii,«** draguța carte de mângăiere, de E. Bougand, se tipărește acum în ediția a doua la tip. »Carmen« din Cluj.

— **»Vinerea patimilor.«** Institutul de arte Grafice și Editură »Minerva,« din București a avut fericita inspirație să se gândească și la popularizarea operilor de valoare ale picturii naționale. Începutul l'a făcut nu tocmai norocos cu cunoscuta pinza a lui Th. Aman »Vinerea Patimilor,« reprezentând ocolirea cu sfântul epitaș a bisericii Stavropoleos din București.

În creșterea poporului nostru pictura a fost nesocotită până acum. La țară iconarii ruși au răspindit icoane imposibile, iar zugrăvii de răspintii au umplut părțile bisericilor cu sfinți cu gura stîmbă. Este timpul ca să se producă o reacțiune în contra acestor pseudo-sfinți și să întocmească cu opere de artă, de care avem un număr frumuse.

Institutul »Minerva« își va dobîndi merite deosebit pentru îmbunătățirea gustului public, dacă va reuși să răsbată cu tablouri de acestea bine alese și să le popularisese la țară ca și în oraș.

Prețul unui Tablou este de Lei 2, și se află de vânzare la toate librăriile, și la Institutul de arte Grafice și Editură »Minerva,« București, str. Regală, 6.

— **Numărul de Paști** al »Răvașului« apare cu supplement de 1 coală, care cuprinde următorii articoli:

1. Se ascultăm de sfătuitorii noștri;
2. Misiuni populare în Dretea;
3. Pomăritul (urmare și fine);
4. La înviere, de Iuliu Domșa;
5. Bătaia lui D-zeu de Aldea;
6. Insertiuni.

Posta Redacțiunii.

Paris. Am așteptat, cum ne-ai telegrafat, dar' n'a sosit la timp. — **Aiud.** Știrea lui »Ujság« despre moștenirea Petran la tablă nu e adevărată. D-nii aceia scriu ce ar dori, nu ce s'a întâmplat. Tabla, cum am fost scris, a întărit sentința tribunalului, prin care validitatea testamentului e recunoscută. Astfel »Asociațiunea« la 2 fouri a câștigat procesul. — **Alfius.** Ne ai făcut o bucurie deosebită. Cu ce se ne revansăm? Sărbători ferice tinerilor frați, cari înțeleg *chemarea*.

Licitare de pădure.

Din pădurea bisericii gr. cat. din **Sumurduc** (cott. Cluj, p. u. M.-Nádas) se va vinde prin licitare publică, Mercuri, în 13 April n. 1904, la 11 oare a. m. **12 jugere pădure de stejar, bun de scoarță.**

Prețul strigării 1000 de coroane. Condițiunile de licitare se pot vedea la subscrișul.

Oficiul parochial gr. cat.
din Sumurduc.

(41) 1-1.

Moldovanu Braila

O carte cu adevărat bună!

„Mama S-tului Augustin“

de

EMIL BOUGAUD

episcop frances.

Tradusă de „SALBA“ clericilor români din Budapesta și tipărită cu îngrijirea și cheltuiala d-lui

Dr. E. DĂIANU.

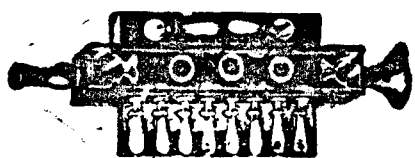
Prețul: broșurat 3 cor., legat 4 cor.

Se capătă la administrația

RĂVAȘULUI

Cluj, Jókai utca nr. 6.

Minunat instrument musical!

Pe »Flöthphon« poate cânta ori cine melodii, marșuri și dansuri, fără a cunoaște notele. Societăților, turiștilor e foarte recomandabil de petrecere. Tonul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas și pentru 3 coroane se capătă în formă elegantă, 3 bucăți costă 8 cor. »Flöthphon« mai puternic, cu ton fermaător, costă 5 și 6 cor.

Cu rambursă trimite

Centr. lui Aufferberg József

Budapest, VI., Próféta-u. 5.

10-10

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse,) de

— săpun fin de toaletă, —

bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, violele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează casa centrală de mărfuri Scheffer D. Sándor Budapest, VIII, Bezerédi-utza 3. szám. (36) 6-24.

Ioan Nyikulás

întreprinzător în conducerea apelor, canalizare și lucrări la fântâni cu smâc.

Cluj, strada Unio-utca Nr. 12.

Am onoarea a aduce la cunoștință p. t. Public, că în str. Unio nr. 12. am deschis un atelier pentru conduct de ape și canalizări întru toate corespunzător lipselor timpului modern.

Întreprinderea se estinde asupra tuturor ramilor specialității acestei și pe lângă prețurile cele mai echitabile fac:

conduct de apă, canalizare, încadrare de izvoare, svintarea locurilor apătoase cu ajutorul țevilor, liferarea și montarea fântânilor cu smâc și altele de acest fel.

Reparaturi fac prompt și ieftin.

Cerând sprigin binevoitor, sunt cu distinsă stimă:

40. 1-2.

Ioan Nyikulás.

„Carmen“

Tipografie românească în Cluj (Kolozsvár)
Strada Ferencz József-út 58.

Am onoarea de a Vă face cunoscut, că sub firma imbrocolată:

Tipografie „CARMEN“ könyvnyomda

am deschis aici în Cluj, strada Ferencz József-út 58, o **Tipografie nouă**, asortată cu cel mai modern material de litere de deosebite felii și provăzută cu **mașini de cea mai nouă perfecțiune** a tehnicii moderne.

Îndelungata praxă pe terenul profesiunii mele și faptul, că în decurs de 15 ani am fost conducătorul tehnic al tipografiei »Minerva«, societate pe acții în Orăștie, mă dispensează, cred, de a mai da îndeosebi asigurări despre capabilitatea mea.

Mă voiu nisui însă și pe viitor din toate puterile, ca în acest centru de frunte al Ardealului, să câștig cinstite numelui românesc și pe acest teren, prin lucrări solide și cu gust executate. Apelez deci, cu toată încrederea și nădejdea, la spriginul binevoitor al publicului românesc, și îndeosebi la corporațiunile și societățile românești, la preoții, profesorii, advocații, medicii, directorii de bănci, și peste tot la întreaga inteligența românească, ca să mă onoreze cu încrederea în tot ce ar avea lipsă pe terenul tiparului.

Tipăresc, prompt și cu gust, pe lângă prețuri convenabile: *cărți, broșuri, jurnale, reviste, anuare, statute, circulare, bilete de vizită, de logodnă, anunțuri de cununie, invitări, ordine de dans, tabele, acții, libele, placate, necroloage, conturi*, și tot felul de tipărituri.

Pentru *cancelarii advocațiale, protopopești, private* etc. liferez ori ce-fel de tipărituri ce mi-se vor încredința.

În deosebi țin *magazin bogat de papetărie*, anume tot felul de *bilete, hârtii de epistole, cuverte, bilete de nuntă, invitări, ordine de dans* etc. etc. în cele mai variate și mai elegante forme nouă, cu prețuri foarte ieftine.

Recomandându-mă în bunăvoința onoratei inteligențe române, semnez

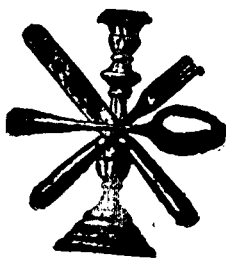
cu deosebită stimă:

Petru P. Barițiu,

proprietarul tipografiei „Carmen“ în Cluj.

(Strada Ferencz József-út 58).

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încarcat

— mărfurile mele de argint mexican —

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican	6 furcuțe de desert de argint mexican
6 linguri » » » » » »	1 lingură mare de supă » »
6 furcuțe » » » » » »	1 lingură mare de lapte » »
12 cuțite de desert » » » » » »	2 feșnice elegante de salon » »

46 bucăți la olaltă costă numai **6 fl. 50 cr.**

După ori-ce comandă

pe lângă asta dau ca present pe răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștiință.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestment bărbătesc elegant, în co-loare după plac.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă**, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, violele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează:

4-20

Casa centrală de mărfuri

DENKER JÓZSEF

Budapesta, Hernád u. 54

Să ascultăm de sfătuitoarii noastre.

Când D-zeu vrea să te peardă, nu-ți pune deauna smăcu-n grumaz, ci-ți ia mai întâiu mintea, și te lasă apoi să-ți iaci tu făcuta cu mâna ta, cu capul tău. Câte rënduri de neamuri, trăitoare în vremuri, s'au stîns, toate s'au stîns din vina lor. Groapa ele și-au săpat-o cu mâna lor, — mai întâiu și-au îngropat mintea și mai apoi, nu peste mult, gli-a li-a astupat și lor gura. Calul despriponit bate câmpii, și la urmă dă poate în gropi. Pofta trupului, nestrunită de friul cumpătat al minții, îți pune clopot la grumaz, te poartă pe dealuri ca la urmă să-ți fie prohodul. De sburătorești mintea, trupul îți mănă colacul. Prostia te strânge în curele de stai să-ți dai sufletul. Ea nu-ți așterne patul și masa, ci-ți aprinde casa. Îți pune clopot la grumaz, — iar mița cu clopot și omul cu prostie 'n cap nu fac nici o ispravă, — mor lihniți de foame.

Viața nu-i dată celor proști și fără minte, ci celor cuminți, celor cu glagorie 'n cap și cu scaun la minte. Mintea te ține și te îngrășe, ea ți-le orînduește toate ca 'n oglindă, pe când prostia te slăbește pe picioare, ți-le dă toate de-a dura, ca la urmă să te deie și pe tine gata. Pilde nu-'s de lipsă. Pildele le avem între noi, le vedem zi de zi, azi cu unul, mâne cu altul, azi cu Stan, mâne cu bietul Bran. Azi vîntul prostiei vîntură vitele și casa vecinului din coastă, mâne svîntă avutul vecinului din vale, și așa rënd pe rënd.

Ei, și oare prostia nu-și are leacu și buruiana? Ba are, și încă leac bun: sfatul cuminț și povăța bună, date de oameni pățiți, încărunțiți în greu, și păteniile fără răgaz ale vieții.

Capetele încărunțite, ninse de necazurile cumințitoare ale traiului, îs comori neprețuite de sfaturi cu miez și de povețe cuminți și cu rost bătrînesc spre bine; — bătaia îndesată a vremii le-a cumințit și ascuțit de-a binele. Sfatul lor e leac și vorba lor e buruiană vindecătoare pentru mințile într'o dungă, neumbrate și nepățite.

Ei, dar' sfatul și povăța nu se lipește de om cu de-a-sila, ca scaiul de oaie, ci trebuie să ți-l însemni bine, să-l încrestezi cu sirguintă pe răbojul iscusinții și cuminenții cât o mai ai, ca la vreme să-l urmezi și să-ți potrivești vorba și fapta după sfatul auzit. Lumina luminează numai pentru cei ce au ochi de văzut, pentru cei orbi lumina n'are nici un sfânt, poate să fie și poate să nu fie. Așa și sfatul, e sfat numai pentru cei ce au urechi de auzit, minte de priceput și voință de făcut. Când cu vrerea îți acoperi ochii să nu vezi lumina, și-ți astupi urechile să n'auzi povăța cumințe și bună, curată ca gândul și ca inima celui ce ți-o dă, atunci tu porți vina că dai în gropi și pe poteci și drumuri bătute numai de cei de-o coardă cu tine, de cei prostiți la cap și necumințiți la faptă. Intunerecul numai lumina aprinsă îl fugărește, iar necumințenia și prostia numai sfatul și povăța primită și împlinită.

Nime nu să naște învățat și cu stea 'n frunte. Cei ce nu știu învață dela cei ce știu, și cei tineri și neumblați dela cei bătrîni și pățiți, trecuți prin multe și trăitori în răstimpuri și vremuri și bune și rele, cari cumințesc mintea și ostoiesc pripeala tinerească și nerumegată în vorbe și fapte.

Mânzul focos la sânge și pripit la paș să zolește iute, și de n'ar fi frâul mănătorului să-i stîmpere mersul și trasul, și-ar face iute sfîrșitul, căci drumu-i greu și-i cu hârtoape, iar tot în fugă și la deal și la vale n'o poți duce.

Drumul vieții e greu și e lung, și cu suis și cu coboriș, și tot în trap și 'n fugă nu-l poți face.

Boulenii înjuțați scot cu nădejde în vîrf de deal carul încărcat, dar' numai trăgînd cumpenit și cu măsură, Pogăniciumul dela rudă îi îndeamnă și cu vorba și cu biciul, și ei ridică coasta de-a binele și scot carul în curmătură.

Așa-i și cu noi. Carul vieții e greu și încărcat, iar drumul, ce-avem să-l batem, e lung la întins, și de n'avem pogănicium — îndemnător cu cumpet la mînat — cumințenia și iscusința, — supte și spicuite, spic de spic, din po-

vețele și sfaturile cu miez copt a celor ce au bătut acelaș drum, — atunci ne zolim iute și ne dăm în grabă de-a prăstivalu și pe noi și pe cei ce-i ducem cu noi; căci numai mintea și cumpetul, drăguțele, te îndeamnă și te mână pe drumuri bune și bătute, în vreme-ce prostia și neastempărul nebunesc te fac să iai câmpii.

Și de unde vine oare mersul nostru trăgănat și potignit spre bine, de unde incetineala anevoioasă și leneșe spre un traiu mai fericit, spre zile pârguite de un soare mai cald, mai fericitor? — Oare noi n'avem sfătuitoari cuminți și oblăduitori cumpătați spre bine? Oare vremea, în scurgerea ei cumințitoare, numai pe noi ne-a lăsat necumințiți la cap? Oare unda isbitoare a năpastelor și necazurilor vieții, trecute val peste noi, n'a lăsat în urmă, printre noi, sftnici povățuitoari spre bine, dascăli cărmuitoari cu graiul și cu fapta spre isbânda rodnică și cu folos a lucrurilor și trebilor, ce ne hârțuesc cu de-a sila în hora lor? — Ba a lăsat. Ne avem și noi sfătuitoari și povățuitoari noastre. Li avem, numai nu-i vedem, ori nu vrem se-i vedem.

Când bătrînul căsii, gârbovit de povara anilor și albit de traiul îndurat, dar cumințit la gând și cu miez rumegat la vorbă și la sfat, samănă grâul copt al povețelor, îndemnătoare spre bine și cumințenie, nepoților și strănepoților strînși roată'n jurul vetrei, — cine-l ascultă oare cu gând de a-i plini vorba și sfatul? Graiul lui bătrînesc ne sună în urechi ca un cântec voinicesc domol și dulce, rupt din povestea unei vieți trăite cu veacuri înapoi; — îl ascultăm ca pe un cântec și ca pe un cântec îl uităm; ne îndulcește graiul lui, dar nu-l punem la suflet. Și când învățații satului, cu rost bun și deschisi la minte de învătătura cărții, preotul și dascălul, pricepători și știutori de multe bune și frumoase, ne arată căi și drumuri luminoase ducătoare spre mîntuire; — când acești păzitori și cărmuitoari, cu suflet și cu dragoste pentru noi, cu milă și durere pentru neputințele și pentru sărăcia noastră în patru dungi, vreau

FOIȚA RĂVAȘULUI

La Înviere...

I.

A treia zi la revărsat,
Când de sutaș erai păzit,
Și ângerul peatra a ferit,
Măreț, Isus, ai înviat
Scăpând de crâncenul păcat
Poporul Tău cel mult iubit.

II.

Și când ostașii au văzut
A feței Tale strălucire,
În dreapta-Ți crucea în mărire
Ei la pământ toți au căzut
Și chiar sutașul a crezut
În sfânta Ta dumnezeire.

III.

Ear când muieri cu mir venind
Să-ți ungă trupul îngropat
Un ânger li-s'au arătat
Și cătră ele au zis zimbînd:
Ce-l plângeți ca pe un mort, durmind,
Christos a înviat!

IV.

A înviat nu este aici
Pre cine voi l-l căutați
Dar mergeți și în scire dați
La scumpii Lui în sătaței
Ce pentru frica de Iudei
Ei șed toți încuiați

V.

Și ele în grabă alergînd
Spre casa unde s'au încuiat
Apostolii de s'au rogat;

La poartă unde erau stînd
Deschideți! — se auzia strigînd
Christos a înviat!

VI.

De atuncea glasuri de preoți
Se aud în revărsat:
O voiboieri ce-ați încuiat
Cu zaruri grele a voastre porți
Deschideți-le căci din morți
Christos a înviat!

Pețelca.

Iuliu Domșa,
înv.

Bătaia lui Dumnezeu.

Era pe ziua anului nou, cam pe inserate.
Vremea era aspră. Frigul era mare.

Înaintea cărciumei lui Trică sta o sanie gata de plecare, la care erau înhămați doi cai. Un om învălit într'o bundă mare se vede eșind pe poartă. Era cărciumariul.

— Ei Dumitre, ești gata? — zise el cătră servitorul, ce ședea în partea dinainte a saniei.

— Gata stăpâne, — îi răspunse acesta — dar pare că azi o să înoptăm pe drum.

— Plecăm cam tirziu, dar n'avem ce face. Pustiurile estea de treburi au împedecat mult.

— Era bine să fi plecat mai din vreme. Mi teamă să nu ne iasă nisce gadini de lupi înainte.

— Nu te teme Dumitre, doar avem pușcă la îndemână. De altmîntrelea tu ai fost cătană, cum de te temi așa de tare?

— Nu mi frică, dar nemernicii aceia de lupi pătrund până în sat, și încă în ziua mare. Spunea Ion al Iliaoci, că a văzut unul fugind pe după șură.

— Apoi va fi fost flămînd și el bietul, dar avem noi ac de cojocul lor.

Zicînd acestea Trică se așeză cu un aer de stăpîn în sanie.

Dumitru luă frânele în mână, lovi cu sbiciul caii și aceștia porniră. La ușa cărciumei se vede încă cărciumăreasa cu copila cea mai mare, cari se uitau după sanie până ce aceasta se perdu din vederea lor.

Eșind din sat câmpul presenta o priveliște tristă. Nici o ființă vie nu se zărea, nu departe însă se vedeau munții încărunțiți de zăpadă. Totul era nemișcat.

Toate acestea nu-l interesa pe Trică. El sta adîncit în alte gânduri. Era om foarte lacom. În sat era cunoscut sub numele de »jucuțiu,« căci el nu cruța pe nime. De să întempla să-i dato-rească cineva ceva, el nu mai întreba de are omul acela ori n'are, ci fără amânare scotea esecuția pe capul lui.

Acum se ducea într'un sat vecin. Acolo a împrumutat nisce bani la o văduvă cu trei copii. Dar fiind că nu i-a putul plăti la terminul satorit, i-a luat în stăpînire întreaga avere, iar acum a plecat să o scoată din casă. În multe rînduri a venit biata muieră, și s'a rugat să nu o arunce pe drum în vreme de iarnă, dar el nici de cum nu s'a îndurat.

Să gîndea el acum, ce casă frumoasă a putut înșela cu un preț de nimic și se simția fericit. O să facă cărciumă din ea și o să aibă câștig mare.

Din gândurile acestea însă îl trezi deodată Dumitru.

— Vezi stăpâne stîncea, ce se înalță la răs-pântia piscului »Talharia.«

— Vêd, dar ce treabă ai cu ea? replică Trică, căruia nu i-a plăcut, că la trezit din visurile sale.

— Acolo îmi aduc aminte, că a fost găsit mort Ion al Floarei.

Înima lui Trică, pare că a fost înțepată de vorbele acestea.

cu gând curat și nefățărit mântuirea noastră din unda și valul îndirjit în cari ni-am aruncat noi cu capul nostru, — câți-'s oare cari nu-i iau în samă și își bat joc în neștire de vorbă și po-vața lor?

De ai noștrii nu ascultăm. Iată buba! Din povața și sfatul isvorite din graiul priceput al cârmuitorilor noștrii, nu ne străduim se tescuim miezul să-nătos al învățaturii și pricopsinții în daraveri și să-l rumegăm făcându-l al nostru; bârna mântuitoare, ce ni-o tind ei, n'o vedem, lăsându-ne înșelați și orbiți de jocul vorbelor amăgitoare și de sfaturile păcătoase ale năimiților, pripășiți, aduși de vînt pe la noi. Vorba celui străin de sânge și de lege, ce nu poartă mila și grija spatelor, fără a pungei noastre, e lată, amăgitoare; ear sfatul lui, născut din suflete înrăite, negre ca păcatul și din minți împelițate, e simburile perirei noastre. Și adevărul ăstor vorbe îl putem vedea limpede ori și care: străinul, ce-ți pune hățu-'n cap, nu te mână pe căi bune, ci la perire.

Ei, și oare noi ne vrem neperirea, stîngerea noastră? Unde-i bătutul la cap să spună vorba asta?

Vrem se trăim! Noi de acum începem traiul. Traiul nost de acuma vine, de acum vrem se întindem hora și ospetul veselii pentru viață.

De ni-e drag traiul și lumina zilei, atunci trebuie se ne cumițim în pripă, se părăsim de cu vreme drumurile, ducătoare spre perire, a nepriceperii și prostiei, și se apucăm căile luminoase, mântuitoare, arătate de sfaturile și povețele cumiți și bune ale bătrînilor și dascălilor, cu rost bun la minte și la gând, răsăriți din aluatul nostru.

Trebuie se ascultăm de sfaturile și povețele bune!

Misiuni populare în Dretea.

Măestrul, terminându-și lucrarea plămădîfă în creierul său și făcută cu multă grijă și obositoare muncă, o privește cu drag și îndestulare, uitând de toată obosala și de greul zilelor de muncă. Și eșind lucrarea mai frumoasă, de cum

— Ce ai cu Ion al Floarei, măi? Întrebă el înfiorat.

— A fost omorît acolo stăpâne. Acele pareri-se ținea crișmă la olaltă cu Dta. Era om bun și de treabă, D-zeu să-l ierte.

— Bun, bun, murmură Trică.

— Era acum trei ani chiar în noaptea asta de anul nou, — continuă Dumitru, — când l'au găsit cu țesta capului sfărmată, la stâncă dela răspântie. Venia tocmai dela tîrg.

— Și oare cine să-l fi omorît bre?

— D'apoi al de babe din sat zic, că l'ar fi purtat strigoii, căci era vrăjit. Dar acelea sunt fleacuri. Eu cred, că l'a omorît un om rău.

— Și oare cine ar fi omul acela întrebă Trică din ce în ce mai agitat.

— Eu nu știu, Dzeu știe. S'a făcut cercetare, dar n'a putut afla pe nime. De altmintrelea Dta trebuie să știi trebile acestea mai bine, căci ai fost prietin bun cu el.

— Ce doar nu l'am omorît, eu prostule!?

— N'am zis stăpâne, cum se-mi treacă mie prin minte așa ceva.

Urmă apoi o tăcere lungă. Începuse a se întuneca bine. Stelele apăruseră sticlind pe cer. Sania intrase în pădure. Nu departe se vedea stâncă înălțînduse în sus.

— Măi Dumitru, uite pe virful stâncei, pare că se mișcă ceva, — zise cu teamă Trică.

Dumitru își încordă ochii spre partea aceea dar totul era liniștit

— Eu nu ved nimica, stăpâne.

— Uităte bine, pare că ar fi un om.

— Nu-i nimic, își spun.

— Un om scoboară pe stâncă, are ceva în mână, un topor, vine spre noi.

— Ce ți-e stăpâne; nu ești cu toate la loc.

— Dar tu, nu vezi, măi, nu vezi pe Ion al Floarei. Uite ce încruntat se repede spre noi; zise tremurând Trică.

și-a închipuit-o el, dacă câștigă și interesul publicului: el se simte fericit, fiind convins, că a produs ceva folositor și bun.

Așa am fost și noi preoții, cari luam parte la deprinderile sufletești, ținute până acum în 7. parochii. Fiecare esercițiu spiritual împreunat cu muncă grea, nedormire, spese, etc., ne-a făcut la urmă se ne uităm de acestea toate și ne-a lăsat numai mângăierea și convingerea, că mai creștinește n'am fi putut nimic lucra, decât ce am lucrat. Mulțumind lui Dumnezeu pentru ajutorul dat, cu drag ne reamintim sutele de impresiuni a faptelor, cari ca nește petri scumpe le vedem în zidirea măreață, ce se ridică totdeauna în lumea morală a poporului, ce fericit a fost se iee parte la ele. Și cine ar pute uita privescerea frumoasă a grupurilor de omeni, cari, la sunetul clopotelor, se vedeau mergând către biserică, tăcuți, gânditori, în pași și haine sărbătorești? Cine ar pute șterge din cap atâtea și lacrimile atât de des auzite și pre atâtea fețe văzute sub decursul predicelor sguuitoare? Și cine se nu se încreadă în sinceritatea cel puțin a jumătate din promisiunile făcute între lacrimi, că poporul nu mai voiește se cante cîntarea Domnului în pămînt străin, în pămîntul păcatelor, ce-l sărăcesc, împărechează și aruncă în brațele înșelătorilor, cari îi promit mult, dar nu-i pot — și chiar dacă ar pute, nu-i dau nimic? . . .

Bogate în rezultat și în învățaturi au fost și esercițiile spirituale ținute în Dretea, o comună mică, cu vreo 120 case, cu popor isteț dar sărac, care în cea mare parte prin Maiu pleacă la țară, de unde numai prin Octomvre se întorc, se deslege încuietorile de pre casele lăsate singure mai multe luni. — E curios, că deși poporul acesta tare rar a avut învățator calificat, totuși aproape toți știu ceti și scrie. Și știu nu numai bărbații, ci și femeile. — Dretea e comună gr. cat. Are biserică veche de lemn și școală confesională corespuzătoare. Oare când au locuit acolo și Magiari reformați, acum însă nu e nici unul. Că au fost Magiari, dovedesc și pietrele bisericii reformate, adunate și acum în o grădină. Sunt în comună și 7 »pocăiți«, 3 bărbați și 4 femei. Un »pocăit« a fost în anii trecuți mai multă vreme curator-primar la biserică deacolo. Acum el e »popa« și casa lui e »biserică pocăiților«. În timpul din urmă »pocăiții« și-au câștigat mulți »uce-nici« mai ales între femei.

Comunele din jurul Dretei sunt parte cu locuitori gr. or., cum s'ar Panicul, Bedeciul, Mănășturul și Bica, parte locuite de Magiari, ca Nearșova și Crișeu. Comună gr. cat. e numai Ardeova cu popor de tot sărac. . . .

Deprinderile sufletești în Dretea s'au început Joi (31 Martie a. c.) sara, când au sosit acolo parochii: Gregoriu Lehene din Arghiș, Ioan Mihalca din Aghireș și capelanul din Cluj, Ștefan Roșian.

La 7 oare sara s'a cîntat Paraclisul și fiind mult popor în biserică, deși a fost încunoștințat, că numai în ziua următoare se vor începe deprinderile sufletești, s'a spus întâia vorbire ca întroducere.

Dumitru începu și el a avea frică, deși vedea, că nu este nimic, cerca însă se îmbune pe cărciumar.

Erau aproape de stîncă. Deodată, caii își iau avînt. Ei merg val vîrtej în goană nebulă. Să spăriaseră de un trunchi, ce era doborît în marginea drumului. Dumitru era zăpăcit. Caii fugeau din răspuțeri. El nu-i putea ținea. Trică striga cât putea din sanie: »nu mă lăsa Dumitru, nu mă lăsa.« Urmează o trăsătură. El este asvêrlit în zăpadă; caii se nêpustesc mai departe. . . .

Trecuseră vre-o zece minute. Dumitru abia se desmeteci. Îi era frică să se scoale. Să teama să nu vadă pe necuratul, care i-a spăriat caii: voia să strige pe Trică, dar nu cuteza. Își ia inima în dinți, își face cruce și deschide ochii, dar nu vede nimic. Pipăe în jur era zăpadă. Se ridică pe jumătate și în fine de tot, făcându-și merău la cruci. El prinse curaj. Se uită în jur. Drumul acolo făcea o cotitură, de o parte se înalță stîncă colțuroasă, iar de cealaltă erau preserați bolovani mari. Sania lovindu-se de un bolovan puternic, în iuțala cea mare se resturgu și l' asvêrlit jos. Dumitru făcu câți-va pași dar se împedecă de ceva mototosit. Era Trică. Se pleacă spre dînsul, era nemișcat. Îl scutură dar de giaba; atunci îl caută la cap. Căciula era asvêrlită departe, capul părea ud; era sânge. Pipăe sub cap, acolo era un bolovan; se lovise rău. — O fi murit gîndea Dumitru.

Îi ascultă suflarea; încă nu încetase. Ce era să facă? Să-l iee și să-l ducă acasă nu putea, căci era greu și satul departe. Să-l lase aici, putea se înghețe. Trebuia să-i ajute cumva. Rana era grea, sângele curge mereu și o parte din el înghețase. El scoate din busunariul lui Trică o cărpă, și l' leagă la cap; îl învâluie bine în bundă; era ca și mort.

— Am plecat într'un ceas rău își zice el.

În 1. April la 6 oare s'a făcut slujba oarelor și predică. La 9 o. liturgie, predică. La 2½ Pa-vecernița — predică. La 7 o. seara Rugăciune către Domnul Christos — predică.

În 2 April la 6 oare Măneatul, predică. La 9 oare Liturgie, predică, la sfîrșit s'au cuminecat credincioșii mărturisii Vineri după amiază și Sâmbătă dimineață, căroa li s'a ținut și o alocuțiune. La 2½ p. m. Insêratul, predică. La 7 sara Paraclisul, predică.

În 3 April la 6 deminează Măneatul, predică. La 10 oare Liturgie. Fiind-că tare mult popor n'a putut se între în biserică, la Liturgie nu s'a ținut predică în biserică, ci sub cerul liber în cimiter, unde s'au făcut rugăciuni pentru morți.

Predice s'au ținut despre ținta omului, păcat, pocăință, mărturisire, Sta Eucharistie (Cuminecare), păcatele cele mai dese, ca beția, sudalma etc., despre biserică și cruce, arătându-se în toate învățatura bisericii și combătându-se greșelile »pocăiților«. Poporul setos le-a ascultat cu lacrimile în ochii și cu durerea în inima, ce de atâtea ori și-a arătat-o în oftările adânci și dureroase. Mișcătoare a fost predica din cimiter, de pre mormintele acelora, cari în vremuri grele au ținut cu tărie la legea și neamul lor și la biserică, care e isvorul atător daruri și care nu ne uită nici atunci, când uitați vom fi de fii, nepoții și strănepoții nostri. Atunci, ținînd vorbitorul în mână crucea și ramul de salcă binecuvîntat, (era ziua Floriilor), a predicat și despre învățatura bisericii privitoare la semne și despre virtuțile, cari le învață crucea chiar și pre cei neștiutori de carte.

»Pocăiții« n'au fost la biserică. Au fost copii lor și aceia, cari de mai multă vreme le-au cercetat adunările, încunjurînd biserică. Se vorbea, că o »pocăit« a voit se meargă la biserică, dar n'a lăsat-o »pocăitul« ei bărbat, care i-a dat pre spate, când a voit se-i dovedea: că și ea are voință. Absența »pocăiților« dela biserică, se înțelege ușor, socotind fanatismul și sumeția, de cari sunt povățuiți. Ei, cari în »smerenia« lor zic, că mai mult știu și ca Papa, pentru ce se meargă, se asculte pre preoți, despre cari, în »duchul blîndeții și dragostei pocăite« (?) zic, că-'s porci? Le-a fost frică de lumină și s'au temut se audă, că, deși sunt profeți mincinoși, cari predică în numele Domnului, dar nu în duchul Lui, totuși poporului creștin nu-i iertat se-i urească, ci se le încunjure apele, dacă nu știe înnota.

Cât sunt de consecuenți »pocăiții« dovedesc și următoarele fapte: Un »pocăit« din Dretea a dat cu țitul după preot, când acesta a intrat la el în casă, ca s'o binecuvînteze la Bobotează; altul a pus cruce la mormîntul copilei sale, iar »pocăiții« din Zam-Sâncraiu pretind să li se dee lor cimiter chiar înaintea bisericii gr. cat. Cugetă săracii, că cel puțin după moarte să fie în apropierea bisericii, de care și-au bătut joc în viață. . . .

În 3 April la 2½ oare sa ținut în Dretea adunare de popor, în școală, unde li sa vorbit de

Dă un ocol în jur, se uită pe urma saniei. Nu mai știa ce să facă. De odată tresare; aude vaiete.

— Nu mă lăsați, nu mă lăsați — auzi strigînd pe Trică.

— Ce stăpâne, zise el întorcîndu-se la el cu groază.

— Uite pe Ion, vrea să mă omoare.... m'a lovit și mă doare.... Mă întrebă de ce l'am omorît, de ce i-am lăsat nevasta și copilașii în drum.... Uite-iași și pe ei, uite copilașii și Chiva lui Ioan cum mă amenință.... Dar nu's numai ei îs mulți.... năpădesc spre mine cu grămada... Nu mă lăsați, nu mă lăsați!

— Ceii cu Dta stăpâne îi zise Dumitru, pe care îl lua nădușeli de frică.

— Acolo l'am omorît în unghiul acela, unde e el acum cu țesta sfărmată.... Era noaptea de anul nou când l'am lovit în cap, și i-am luat banii.... Dar uite toți dracii iadului aleargă spre mine, să rînjesc, să sgăiesc.... Vreau să mă ducă cu ei.... dar, vai... mor....

Trică între mari sbuciumări își dete sufletul. Era noapte întunecoasă, Dumitru deși se ținea om tare de fire, acum nu mai putea de groază. El prinse pe Trică în brațe, pe când acesta era în spasmuri și sta mut. De odată se reculese. Începu a zice rugăciuni. Trupul lui Trică începu a se răci. El îl învâluie în bundă și-l ținește sub o tuță nu departe de marginea drumului într'un loc mai ferit. Apoi o ia în fugă mare către casă lăsînd cadavrul în voia întemplierilor.

* * *

Când veniră să ducă trupul lui Trică, bunda era sfirticată, iar într'insa nește oase.

— Lupii l'au mîncat, l'au mîncat lupii — striga desnădăjduită muierea sa.

Oamenii murmurau: Bătaia lui Dumnezeu îl ajunge pe om.

Aldea.

nou și sa îndemnat să facă o *reuniune bisericăscă*, a cărei membri să pună în praxă cel puțin o parte din învățăturile auzite. Înființarea reuniunii sa și hotărât cu mare însuflire, înscriindu-se preste 100 membrii cu 258 cor. 20 fil. și promițând mai multe fete și femei feliurite lucruri de mână, pentru înfrumșetarea bisericii, ce lasă mult de dorit, de și femeile lucră cele mai frumoase cusături, ce se vind în toată țara sub numirea de marfă ungurească: »Kalotaszegi varottas.«

Scopul reuniunii este: ca membrii ei nici când să nu meargă în crismă, să nu înjure pe Dumnezeu, să nu dea beutură la pomene și să înfrumșeze biserica.

Pe urmă p. Roșian își ia rămas bun dela popor, iar preotul din loc *I. Lehene* mulțamește în numele poporului celor ce le-a dus lumină și mângâiere. — La 4½ oare p. m. preoții străini au plecat la parochiile lor din mijlocul mulțimii de popor adunat în mijlocul satului. Mulți plângeau și toți dau semne de mulțămire celor ce părăsindu-i le ziceau: Trăiască Dumnezeu în inimile Voastre! . . .

Din comunele vecine încă au luat parte mulți la exercițiile spirituale, așa din Bedeciu, Ardeova, Nearsova, Nadiș. Bună impresiune a făcut prezența Dlui notar G. Farkas și a Dnei cum și a subnot. d. I. Iliș din Calata, cari s'au măturisit și cuminecat. . . .

Mărturisirile sau început în 1 April după prânz. Mărturisitori au fost pre lângă preoții amintiți și p. Ioan Topan, care a sosit în 1 April sara. — A predicat p. Roșian, iar slujbele în biserică le-a făcut p. I. Mihalca.

Dee Dumnezeu, ca sămënța aruncată se încolțească, crească și inbelșugate roade se aducă spre binele poporului.

Pomăritul.

— Un nou mijloc de câștig pentru țărani. —

V.

Deci, se plătește, ca lucrătorii de pământ, plugarii, să îmbrătoșeze pomăritul, aceasta parte a economiei, care pe lângă venitele și folosul cel mare ce-l aduce adăugându-i averea, îi mai pricinuește și mare plăcere, bucurie și mângâiere.

Așa de pildă, când lucrătorul de pământ, obosit de lucrul acel greu de preste săptămână, într'o săntă sərbătoare după ce a venit dela sănta biserică, — în loc să meargă la crismă, ori să caște gura prin sat, fără de nici o altă ispravă decât clevetind și vorbind de rău pe alții — se abate în grădina s'a cea plină de pomi frumoși și roditori, toți sădiți și olțuiți de el, și oare ce vede el acolo? Ce poate să vadă altceva, decât întocmirea cea atât de minunată a lui Dumnezeu ziditorul, care numai din iubire cătră noi oamenii, cu atâtă înțelepciune, toate le-a întocmit spre folosul, binele, plăcerea bucuria noastră. — Atunci el cuprins de mirare își aduce aminte și înțelege cuprinsul acelor cuvinte din cântarea, ce a auzit-o el în s. biserică: »Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu, carele faci minuni!« Atunci gândul lui sboară și se înalță în sus la Acela, carele toate le-a zidit, le ține și le cârmuește; laudă și preamărește atotputernicia, înțelepciunea și bunătatea prea înduratului Dumnezeu.

Bucuria și mângâierea lui e de tot mare, când își aduce aminte și despre aceea, că pomii sădiți de el, — pe lângă aceea, că sunt o adevărată comoară, o adevărată baie de aur pentru el și moștenitorii săi — după moartea sa vor fi icoana cea mai limpede în ochii fiilor, nepoților și strănepoților, cari de câteori vor căuta la acei pomi, ori vor gusta din rodurile lor totdeauna, cu recunoștință și mulțumită își vor aduce aminte de el zicând: »acești pomi i-a sădit și altuit tata, moșul, strămoșul — fie iertat.« Astfel deci chiar și după moartea trupească el mult timp va trăi și va fi viu în mintea fiilor, nepoților și a strănepoților săi, ba chiar și a străinilor cu cari împreună a viețuit.

Întru așa gânduri plăcute și nădejde mare petrecând grădinariul câte o sfântă sərbătoare la umbra cea deasă a pomilor săi roditori, deodată se pomenește, că e — seară. — Se întoarce în căsuța sa odihnit și mângâiat, își face planul de lucru pe ziua următoare și — crisma — adecă: pecum am zis, locul acela unde se croesch hainele cele rele; cuibul lenei și a tot felul de păcate — a rămas, și au rămas clevetele, cari îi adaug omului nu numai păcatele, ci și dușmanii; au rămas și bănișorii aceia, ce — poate numai din petrecere de vreme i-ar fi dat pe beutura amestecată și stricătoare sântății trupești și celei sufletești, — i-a rămas adecă: punga plină, ca să aibă cu ce să trăiască; i-a rămas mintea întreagă, ca să se poată gândi la Dumnezeu și la lucrurile cele bune și folositoare, și i-a rămas întreagă și

sănătatea și puterea trupească, ca să-și poată agonisi pâinea de toate zilele.

Oameni buni! Nu aflu destule cuvinte prin cari se vă pot îndemna la îmbrătoșarea pomăritului, Dar nădejduesc, că și din câte ați auzit, văți fi aflat adevărul acela, ca zău ar fi bine și ar fi și vermea să sădiți pomi, și m'ași bucura tare dacă sfatul meu acesta — spre binele și fericirea Dvostre, a neamului românesc întreg și a patriei noastre iubite — l'ați primi cu acea dragoste și bună voință, cu care m'am gândit eu la Dvoastră ca să vi-l pot da și cu care vi-l dau.

Și fiindcă nu e destul numai atâtă, că vom sădi pomi, apoi îi lăsăm în grija vremilor, a dobitoacelor, omidelor și altor vermi și a unor boale stricăcioase pomilor, ar trebui să vă spun și acea: cum trebuie sădiți și altuiți pomii; cum se pot aceia apăra în potriva acelor animale și vermi, cari le sunt stricăciune; cum se pot pomii lecui de unele boale a lor și în urmă, cum se culeg, așează și grijesc poamele, dar la acea se potesce vorbă și mai multă, iar astăzi atâtă vreme nu avem. — Nădejduesc însă, că peste un an — de vom fi în viață și sănătoși — la cealaltă adunare ne vom întâlni și atunci eu, ori altul, cineva, — pe care va cădea soarta — ne vom face datorința.

Până atunci însă ar fi bine și de dorit, ca fiecare sat, ce se ține de acest despărțământ să formeze câte un despărțământ — așa zicând mai mic, în fruntea căroră să stee preoții și învățătorii — cari au învățat în școale din cărți lucrarea pământului și știu bine cum trebuie lucrat. — Apoi poporul în sările cele lungi de iarnă, să se adune în jurul lor; să pună de la olaltă și puțini bănișori, cu cari să se cumpere tot felul de cărți, pline de sfaturi bune și povești, din cari cei ce știu ceti, s'ar lumina și ar face și lucra așa pe cum spune cartea, și pe cum adecă, e bine și trebuie să facă unul fiește care, iar cei cari nu știu ceti, ar face așa pe cum iar vedea pe cei alaltă făcând și în urmă ar ști cu toți.

Bunul și înduratul Dumnezeu să se îndure și să ne ajute, să facem numai tot bine, și acea ce vom face, să fie spre binele neamului nostru și a țării întregi.

Nireș 18 Iuliu 1903.

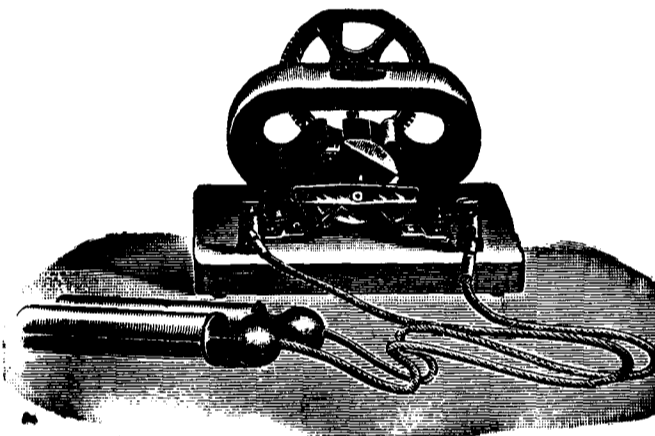
Demetriu I. Zah,
învățător.

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgărçiri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 6-52.

Renoirea și prolongirea vieții cu »Electrophor«-ul orig. american.

Aparat medical electric pentru folosul privaților!

Electricitatea e viața.

Atrag atențiunea oamenilor, cari sufer bolnăvicioși și cu organism slab să întrebuințeze acest aparat electric, pentru-că „Electrophor“-ul ne întărește nervii, ne înviește sângele, ne agerește mintea și simțurile, asigură circulația regulată a sângelui și funcționarea sistemului nervos, prin ce ne scutește de bôle.

Prof. Dr. Bourg, membrul facultății de medicină a universității din Paris s'a declarat despre „Electrophor“ astfel: »Nu numai reumatism, sgărçiri, nervositate și asthmă au vindecate, sau cel puțin au alinat cu Electrophor în mii și mii de casuri, în cari știința doftorilor a dat faliment, ci și la morburii de nervi, dureri de cap, colica, vijeitul urechilor, lipsă de somn, la cei în stare hipocondrică, și mai ales în potriva relexor de obstipație, vina de aur, în câteva zile de mulre ori în câteva ceasuri au observat alinarea minunată. Femeile cu boale dureroase câștigă alinare și vindecare aproape sigură.

Nu se strică!

Prețul unui complet aparat mic:

IO COR.

Pentru cei slabi de constituție.

Ține în veci!

Prețul unui complet aparat mare:

20 COR.

pentru vindecarea boalelor învechite.

Pe lângă trimiterea banilor înainte ori cu rambursă lifrează reprezentantul european al companiei »Electrophor Co. Limited«

Auffenberg József, Budapest VI. Proféta-utca 5.

8-10.

Pentru sesonul de primăvară și vară
recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

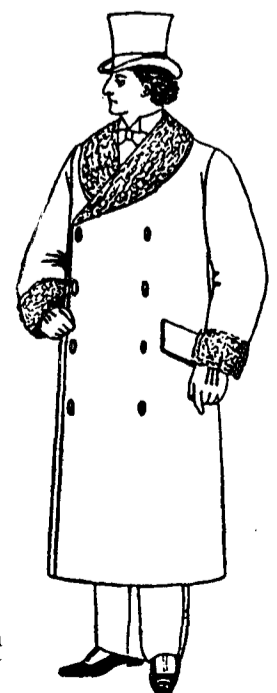
Căputuri economice, cupțușite cu stofă.

Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. La comanda din provincia ca măsură e destul a trimite o haină veche.

20 (12-)

Waldorff-Baum

Agentura generală

din Cluj a băncii de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

primeşte și efectuează **oferte de asigurare** din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobăca, Ciuc, Sălagiu, Sătmăr, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra **focului și exploziunii** ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicnuite, anume: *capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.*

Asigurări populare fără cerțare medică până la 1200 coroane.

Asigurări pe *cheltuelile înmormântării, contra grindinei, sămănturi de tot felii, nutrețuri etc.*

„Transsylvania“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619:84 fil., ear pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162:98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10:2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în **limba românească** și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emeke-tér“ Nr. 16.

precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Mălestru păpuțar român în Cluj.

Vasile Săncrăian (Szentkirályi)

recomandă atelierul său, în care efectuează tot felul de comande pentru *domni, doamne și copii*, cum și reparatură cu prețuri foarte moderate. Măiestria și-a învățat-o în Viena și Budapesta.

Strada Wesselényi M. și Szép-utca (colț.)

17-30.

Wilhelm Ignác

Ingenieur

Budapesta, VIII. Kender-u. 8.

Primește ori ce fel de

măsurare de pământ,

mappare,

aranjare de posesiune.

După acord marchează linia

căii ferate normale ori

înguste.

Prețuește moșii, esoperează și

valorează patente, pe lângă

onorar echitabil.

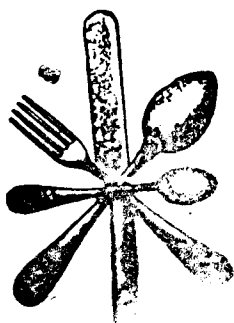
Ofertele sunt a se trimite la

adresa de mai sus.

36-50.

Prilej de a cumpăra!

32 bucăți 6 floreni.

În urma unei îngrămădiri în magazin am căpătat dela o fabrică însărcinarea să vând marfa ei cu **prețurile de fabrică**, cu foarte puțină resplățire a prețului muncitorilor. De aceea până ține depositul trimit cu rambursă (utănvét):

6 linguri foarte fine de argint »Gloria«
6 furcuțe „ „ „ „ (dintr'o
bucată)
6 cuțite de masă „ „
12 lingurițe de cafea „ „
1 lingură mare de argint pentru lapte
1 „ „ „ „ „ supă

Laolaltă 32 bucăți pentru 6 fl.

Toate sunt nouă, perfecte, fine și strălucite. Mai înainte era 25 fl. acum 6 fl. Argintul »Gloria« e metal de tot alb, care pe lângă garanție rămâne neschimbat și suplinește adevăratul argint. Ca ori cine se se convingă despre adevăr pentru marfa, ce n'ar plăcea, fără nici o piedică retrimite banii. Serviciul acesta e foarte potrivit de cadou de crăciun ori nuntă și astfel e neîncunjurat de lipsă în căsnicie. — Singurul vînzător e Centrala **Auffenberg József** Budapesta, VI. Profeta-utca 2, — Comandele se fac trimițînd banii înainte ori cu rambursă. (9 10)

„THE STANDARD“

— fundată în anul 1825.

Efectuește

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual Avere proprie

Cor.: 32,000.000 Cor.: 260,000.000

Dividende solvite Despăgubiri de viață

Cor.: 170,000.000 Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4. în palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edimburg. (Anglia.)

35

— Un învățăcel se primește în tipografia »Carmen« a d-lui Petru P. Barițiu din Cluj (Str. Ferencz József-ut 58).

Cruce sau stea electrică dublă.

D. R. G. M. 88503.

Vindecă și înviorază, pe garanție: *reumă, ischias, astma, vițitul urechii auzul greu, epilepsia, nervositatea, lipsa de apetit, gâlbineala, durerea de dinți, migrena, impotența, influenza*, pre cum ori ce *boală nervoasă*. Acel bolnav, care cu aparatul meu Nr. 88503 nu se vindecă în cel mult **44 zile** își capătă banii îndată îndărpt. Unde nu mai ajută nimic, mă rog a încerca cu aparatul meu. Sunt convins despre înviorarea lui sigură.

Prețul unui aparat mare 6 cor.

(de folosit la boale învechite.)

Prețul unui aparat mic 4 cor.

(de întrebuintat la morburii mai ușoare.)

Centrala de expediție trimite pe lângă rambursă ori anticiparea banilor în toate părțile în țară și străinătate.

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

5 24.

De admirat! Pentru 5 coroane trimit, până ce-mi mai ține proviziunea 4½ k.

SĂPUN DE GĂTEALĂ

fin cu miros de flori, și puțin vătămă (cam 50 bucăți) frumos combinate din bucăți cu miros de rose, melin, moșus, viorele, rezedă etc. *Prețul regulat e de trei ori mai mare.*

Se trimite cu rambursă:

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, Strada Proféta 5.

8 10.

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american

indispensabilă pentru ori ce economie casnică.

Se poate purta și în busunar, e durabilă, comoadă și corăspunzătoare

Fie căruia e de lipsă pentru luminarea chiliilor, treptelor, ambitelor și localităților laterale. Pentru **oficieri la-ereserciții, pădurarilor și vînzătorilor pentru serviciu de noapte** e tare acomodată; pentru **turiști** sunt indispensabile, pentru **medici și moșe** cu ocaziunea vizitelor de noapte. În fabrice, mori, pivnițe, depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate pentru **călători** ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru **econoame** este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe **proprietari și economi** îi păzesc de atacuri și foc; cu aceasta te poți sui și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1:20 cor. subministrăm altul nou. *Prețul 4 cor.*

Strat de rezervă coroane 1:20.

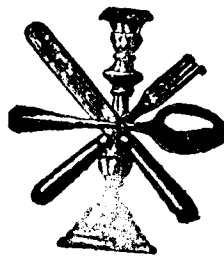
Se trimite cu rambursă dela

Stabilimentul Central alui JOSIF AUFFENBERG.

BUDAPEST, Strada Proféta u. 5.

9-10.

O cumpănă de culina gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru esceleța lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican

6 linguri „ „ „ „ „

6 furcuțe „ „ „ „ „

12 lingurițe de cafea „ „

6 cuțite escelente desert „ „

6 furcuțe „ „ „ „ „

1 lingură mare de supă „ „

1 „ „ „ lapte „ „

2 feșnice elegante de salon.

46 bucăți la olaltă costă numai

6 fl. 50 cr.

După ori ce comande pe lângă asta dau ca *present* de răspundere și gratis

o cumpănă de culină, care arată bine

până la 12½ chlg. Argintul mexican e un metal de tot alb (și înlăuntru)

pentru a căru durabilitate și esceleță

calitate iau răspundere pe 25 ani.

Eспедиția se face trimițînd banii

înainte sau cu rambursă din magazinul

europăan casa centrală de mărfuri.

Scheffer D. Sándor

7 24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

La administrația „Révaşului“ se află:

„**Căalendarul Practic**“ pe 1904.

Prețul 50 fil. plus 30 fil. porto postal.

„**Visuri trecute**“ de Al. Ciura.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

„**Căntece**“ de Emil Sabo.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.